

1. The weather

- study the vocabulary, textbook p. 113

Mluvíme o počasí • Talking about the weather
 When talking about the weather, we use two types of expressions:

1. **The verb být + an adverb or noun**

Je hezky. It's nice.	Je horko. It's hot.	Je slunečno. It's sunny.	Je mlha. It's foggy.
Je krásně. It's beautiful.	Je vedro. It's scorching hot.	Je sucho. It's dry.	Je mokro. It's wet.
Je ošklivo/škaradě. It's nasty.	Je chladno. It's cool.	Je jasno. It's clear.	Je vítr. It's windy.
Je teplo. It's warm.	Je zima. It's cold.	Je zataženo. It's overcast.	Je bouřka. It's stormy.

Compare these sentences in the present, past and future tense:
 Dneska je hezky. It's nice today.
 Včera bylo hezky. It was nice yesterday.
 Zítřka bude hezky. It will be nice tomorrow.

2. **A verb in the 3rd person sg.**

Prší. It's raining.	Hřmí. There's thunder.
Sněží. It's snowing.	Blíská se. There's lightning.
Mrzne. It's freezing.	

Compare these sentences in the present, past and future tense:
 Dneska prší. It's raining today.
 Včera pršelo. It rained yesterday.
 Zítřka bude pršet. It will rain tomorrow.

- work in groups: discuss the weather in Czech republic and you countries in different seasons (textbook, 114/4 + 5)

POČASÍ	v České republice	v mojí zemi
na jaře	prší je zataženo je slunečno někdy prší	
v létě	je teplo je horko je bouřka někdy prší	
na podzim	prší je mokro je mlha je chladno je zataženo je vítr	
v zimě	je zima je chladno je jasno sněží prší	

2. Adjectives × adverbs

- explanation: textbook, p. 115

Adjektiva x adverbia (přídavná jména x příslovce) • Adjectives x Adverbs

In Czech, unlike in some other languages, it is necessary to differentiate between adjectives (e.g. dobrý) and adverbs (e.g. dobře).

The word adjective comes from the Latin *adjectum*, which means a word added or "thrown in". Adjectives describe nouns. They answer the question *jaký?* E.g.: *Jaký je []? - Dobrý. Jaká je []? - Dobrá. Jaké je []? - Dobré.*

The word adverb originates from the Latin *ad verbum*, which means "to the verb" (also note the Czech word *příslovce*, i.e. a word "by the verb"). Adverbs often describe verbs. They answer the question *jak?* E.g.: *Jak s [] - []*

Tvoření adverbii (příslovci) • Forming adverbs

Adverbs are often formed from adjectives:

1. If an adjective ends in -í or -ý, the adverb ends in -e/-ě

rychlý - rychle
levný - levně
moderní - moderně
dobrý - dobře

Most adverbs are formed with the suffix -e or -ě, with -ě following d, t, n, m, p, b and v, e.g. levný - levně. Watch out for the consonant change, e.g. dobrý - dobře. For more information about this, see p. 208.

2. If an adjective ends in -ký, -hý, -chý, the adverb ends in -o

horký - horko
dlouhý - dlouho
suchý - sucho
tichý - ticho

Some adverbs are formed from certain adjectives ending in -ký, -hý, -chý with the suffix -o and -e (horko and horce, dlouho and dlouze, sucho and suše, ticho and tiše). The meanings of these words are often slightly different. Words ending in -o have a literal meaning, and words ending -e have a figurative or abstract meaning. Compare: *V létě bylo velmi sucho.* It was very dry in the summer. *× Šéf mi suše řekl, že to musím udělat.* My boss dryly told me that I have to do it. Watch out for exceptions, e.g. hezký - hezky.

3. If an adjective ends in [] the adverb ends in -y

čes [] - čes []
anglic [] - anglic []

Other adverb forms also exist, e.g. jak how, jinak otherwise, pomalu slowly, potichu quiet(ly), nahlas loud(ly).

- textbook, 115/2: Fill in the names, observe the adverbs

2. Doplňte jména.

Například: ... mluví hlasitě. - Evžen mluví hlasitě.

1. spí dlouho.
2. jezdí rychle.
3. vypadá smutně.
4. jí hodně.
5. vypadá unaveně.

POZOR:
Je hodný. He is nice.
×
Jí hodně. He eats a lot.

Evžen Linda Oleg Julie Roman Simona

- textbook, 115/3: Fill in JAKÝ/JAKÁ/JAKÉ (adjectives) or JAK (adverb)

ADJ + NOUN

ADV + VERB | ADV

3. Doplňte *jak* nebo *jaký* ve správné formě.

1. <u>mluví</u> váš kamarád z Kanady? Anglicky, nebo francouzsky?	6. <u>vypadám</u> ? Nevypadám moc unaveně?
2. <u>čaj</u> chceš? Zelený, černý, nebo ovocný?	7. <u>dlouho se učíš</u> česky?
3. <u>víno</u> koupíme? Není tohle moc drahé?	8. máš <u>telefon</u> ?
4. <u>je</u> dneska venku? Zima, nebo teplo?	9. Kdy jsi přijela? A byla <u>cesta</u> ?
5. <u>polévku</u> uděláme? Česnekovou, nebo cibulovou?	10. Kdy jste přiletěli? A byl <u>let</u> ?

- Jak
- Jaký
- Jaké
- Jak
- jakou
- jak
- jak
- jaký
- jaká
- jaký

- textbook, 115/4: Choose either the adjective, or adverb to complete the sentence.

4. Adjektivum, nebo adverbium? Vyberte a doplňte správný výraz.

- To je levně víno. Nakupuju
- Můj tatínek je ještě Jeho přítelkyně vypadá taky
- Dneska jsem spal To byla cesta.
- Máme tady ubytování. Máme se dobře.
- Maminka vypadá Já jsem taky unaveně.
- Hraje tady hudba. Proto musím mluvit hlasitě.
- Dneska je Proto nechci teplý.
- Je počasí. Venku je krásně.
- Mám velký slovník. Už mluvím dobře česky.

- ADJ ADV
- (levný, levně)
 - (mladý, mladě)
 - (dlouhý, dlouho)
 - (dobrý, dobře)
 - (unavený, unaveně)
 - (hlasitý, hlasitě)
 - (teplý, teplo)
 - (krásný, krásně)
 - (český, česky)

- Forming adverbs: grey box, textbook, p. 116
- textbook, p. 116/6: Form the adverbs

▶ 6. Tvořte adverbia z adjektiv v závorce. Doplňte je do vět.

Například: Proč mluvíš tak (tichý)? – Proč mluvíš tak tiše?

1. Mluvíte (anglický)?
2. Banka je (blízký).
3. Koupila jsem to (levný).
4. Učím se (francouzský).
5. Knihovna je odtud bohužel (daleký).
6. Kamarádka mluví nějak (divný).
7. Čekáš na mě (dlouhý)?
8. Už mluvíme docela dobře (český).
9. Proč mluvíš tak (hlasitý)?
10. V létě bylo moc (horký).
11. Venku je (krásný).
12. V Praze je (drahý).

1. anglicky < anglický
2. blízko < blízký
3. levně < levný
4. francouzsky < francouzský
5. daleko < daleký
6. divně < divný
7. dlouho < dlouhý
8. česky < český
9. hlasitě < hlasitý
10. horko < horký
11. krásně < krásný
12. draho < drahý

3. Illness, diseases II.

1 | Nemoc, choroba (TM U3): Listen and answer the questions (TM CD1/4: [link](#))

1. Jakou operaci měl pacient? **SRDEČNÍ CHLOPNĚ (HEART VALVE)**
 - a. **srdce**
2. Kdy měl operaci? **PŘED MĚSÍCEM (A MONTH AGO)**
3. Jaký je jeho zdravotní stav? **VELMI DOBRÝ, CÍTÍ SE TROCHU SLABÝ**
4. **Kdy** bude pacient moci jít do práce? **PO REKONVALESCENCI; ZA PÁR DNÍ**
5. Čeho se pacient bál? **BUDOUCNOSTI (FUTURE); ŽE BUDE DOMA DLOUHO A ŽE JEHO PROGNOZA JE VELICE NEJISTÁ**

2 | Fill in the gaps. Use the words from the box. Do not change their forms.

hypochondr – neštovice – poruchu – povolání – prognóza – simulant – sluchu – vada – výsledek – zraku

1. Tatínek špatně vidí, má vadu **ZRAKU**.
2. Maminka špatně slyší, má vadu **SLUCHU**.
3. Bratr se léčí na psychiatrii, má duševní **PORUCHU**.
4. Vaše dcera má plané **NEŠTOVICE**.
5. Pane Nováku, vy nejste nemocný, jenom nechcete chodit do práce, jenom jste **SIMULANT**.
6. Ten pacient každý týden chodí do nemocnice a myslí si, že je moc nemocný; ale to není pravda, nemá žádné potíže – je to jenom **HYPOCHONDR**.
7. Vaše **PROGNÓZA** je příznivá, brzy budete zdravý.
8. Svalová dystrofie je typická tělesná **VADA**.
9. Tady je **VÝSLEDEK** testů z laboratoře, jste zdravý.
10. Petr pracoval 20 let na letišti, teď má percepční kochleární vadu sluchu, to je typická nemoc z **POVOLÁNÍ**.

dlouhodobá – chronická – nevléčitelná – přenosná – smrtelnou – vrozená

11. Váš dědeček má **SMRTELNOU** nemoc, bohužel **zemře** (he will die).
 - a. **bohužel** = bohu (god) žel (grief) = unfortunately, alas
 - b. **bohudík** = fortunately, thanks god
12. Mám chřipku, to je lehce **PŘENOSNÁ** nemoc, můžete ji dostat v tramvaji nebo v obchodě.
13. Bohužel, moderní medicína neumí vaši nemoc vyléčit – je to **NEVYLÉČITELNÁ** nemoc.
14. Maminka má cukrovku, to je typická **CHRONICKÁ** nemoc.

15. Petr má ty potíže od narození, je to **VROZENÁ** nemoc.

16. Máte tu chřipku už měsíc, pane Nováku, je to **DLOUHODOBÁ** nemoc.